

# Išgalvota istorija

Parašė Leonas Kaziukonis 2011-09-27 14:47

Teksto dydis:



## **Duomenų apie pasiūlymą sovietiniais metais Panevėžyje įkurti aukštosios mokyklos kultūros fakultetą Panevėžio apskrities archyve nerasta.**

Paieškoti dokumentų apie šį pasiūlymą paskatino nuolat girdimos kalbos, kad Panevėžio valdžia atsisakė steigti tokios mokyklos fakultetą. Mieste, kur sparčiai buvo plėtojama pramonė, labiau buvo reikalingi aukštieji technikos mokslai ir jau veikė Kauno politechnikos instituto vakarinis fakultetas. Klaipėda, skirtingai nei Panevėžys, tokį pasiūlymą mielai priėmė ir dabar turi savarankišką universitetą.

Surinkus ir patyrinęjus medžiagą apie universiteto steigimą Klaipėdoje, aiškėja, kad šios panevėžiečių kalbos yra nepagrįstos.

### **Siūlė Kaunui**

Šį faktą randame leidinyje „Klaipėdos kultūros raidos bruožai“ (1992) atspausdintame Vytauto Blūšiaus straipsnyje „Klaipėdos konservatorija“.

1969 m. birželio 4-6 dienomis Vilniuje vykusiame pirmajame Lietuvos kultūros darbuotojų suvažiavime jo delegatai pasisakė, kad miestuose ir rajonuose labai trūksta kultūros darbuotojų su aukštuoju išsilavinimu, todėl reikia šiuos specialistus ruošiančios aukštosios mokyklos. Po šio suvažiavimo Ministrų Taryba 1969 m. gruodžio 8 d. priėmė nutarimą dėl kultūros įstaigų veiklos ir priemonių jai toliau gerinti. Šio nutarimo 3 punktu buvo pripažinta, kad yra tikslinga išplėsti kultūros švietimo specialistų rengimą su aukštuoju išsilavinimu ir pavesta Aukštojo ir specialiojo mokslo ministerijai Klaipėdoje įsteigti Šiaulių pedagoginio instituto muzikos fakultetą.

Vytautas Blūšius savo straipsnyje rašo, kad tokios mokyklos, kuri ruošų profesionalius kultūros darbuotojus, įkūrimu Vyriausybė, Kultūros, Aukštojo ir specialiojo mokslo ministerijos pradėjo

rūpintis jau iškart po kultūros darbuotojų suvažiavimo. Pirmiausia buvo pasiūlyta Kaunui, tuo metu labiausiai stokojusiam humanitarinio profilio aukštosios mokyklos. Galimybės buvo realios. Lietuvos žemės ūkio akademija išsikėlė į naujas patalpas Noreikiškėse, ir senosios akademijos patalpos Kęstučio gatvėje galėjo būti panaudotos naujos mokyklos įkūrimui. Tačiau Kauno miesto vadovai delsė. Tuo ryžtingai pasinaudojo klaipėdiečiai, pasiūlę konkrečias patalpas ir ateities perspektyvas.

### **Prisijungė vėliau**

Šiaulių pedagoginio instituto Klaipėdos muzikos fakultetas buvo įkurtas 1971 metais, iš Šiaulių atkėlus pedagoginio instituto Lietuvių kalbos, literatūros ir režisūros katedrą, o iš Vilniaus pedagoginio instituto - Choreografijos katedrą. Tuo pačiu dar buvo įkurta Chorvedybos katedra. 1974 metais Klaipėdos muzikos fakultetas buvo pertvarkytas į du fakultetus: Pedagogikos ir Kultūros. Šiuos fakultetus 1975 metais prijungus prie Lietuvos valstybinės konservatorijos, jie buvo pavadinti Valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetais.

Klaipėdiečiai buvo iniciatyvūs bei ryžtingi kuriant ir savarankišką aukštąją mokyklą. Dar Sąjūdžiui budinant Lietuvą, Klaipėdoje veikusių Kauno politechnikos instituto ir Šiaulių pedagoginio instituto fakultetų bazėje buvo įsteigtas ir nuo 1991 metų pradėjo veikti Klaipėdos universitetas. Tuomet jį sudarė trys fakultetai: Humanitarinių ir gamtos mokslų, Technikos ir Pedagogikos. Lietuvos valstybinės konservatorijos (tuo metu Lietuvos muzikos akademijos) Klaipėdos fakultetai prie universiteto prisijungė tik 1995 metais ir tapo Menų fakultetu. 1991 metais iš konservatorijos fakultetų prie universiteto jungtis sutiko tik lituanistikos katedros ir dėstytojai. Taigi, nors uostamiestyje veikę konservatorijos fakultetai turėjo nemažos įtakos universiteto atsiradimui, bet jie nebuvo pagrindu jį įkurti.

### **Turėjo šansą**

Aukštųjų mokyklų fakultetų bei vėliau universiteto įkūrimu daug rūpinosi ilgametis Klaipėdos miesto vadovas Alfonsas Žalys. Šių pastangų dėka Klaipėdoje išaugo profesūros, studentų, menininkų skaičius, buvo įkurta ir pastatyta naujų kultūros objektų. Nėra abejonės, kad aukštojo mokslo atsiradimas Klaipėdoje pavertė uostamiestį harmoningu pramonės ir kultūros centru.

Nemažai norų ir pastangų įkurti savarankišką aukštąją universitetinę mokyklą turėjo ir panevėžiečiai. Ypač palankus metas šias pastangas realizuoti buvo Lietuvai atgavus nepriklausomybę. Kodėl šie ir vėlesni panevėžiečių siekiai sužlugo, tai atskiro straipsnio ir tyrinėjimo tema. Šiandien tik viena aišku, kad šansą ir laiką įkurti savo universitetą panevėžiečiai prarado. Ir, ko gero, ilgam.

Cituojant „AINA“, būtina nurodyti šaltinį: 